

Thesis Title Shan on the Move: Negotiating Identities Through Spatial Practices
Among Shan Cross-border Migrants in Northern Thailand

Author Ms. Sachiko Yasuda

Degree Master of Arts (Sustainable Development)

Thesis Advisory Committee

Dr. Chayan Vaddhanaphuti	Chairperson
Dr. Wasan Panyagaew	Member

ABSTRACT

Migration and displacement have played a significant role in creating a new human landscape which transcends territorial boundaries in today's world. Thailand is not an exception regarding such a global phenomenon and has experienced a large-scale transnational migration from its neighboring countries for the past few decades. This ethnographic study focuses on Shan cross-border migrants who are constantly on the move and live dispersed throughout Northern Thailand. The main aim of this study is to shed light on the dynamic process through which Shan cross-border migrants negotiate and represent their identities by manipulating various spatial practices in everyday life.

By employing a multi-sited ethnography, this study depicts different social and political contexts where they happen to be located, whether in Loi Taileng along the Thai-Burma border or in the city of Chiang Mai and its vicinities. The study examines how a variety of spatial tactics are performed among Shan cross-border migrants in different socio-political contexts respectively. Based on the ethnographic fieldwork in Loi Taileng, which represents a center of the Shan resistance movement as well as a

conflict zone and a place of refuge for the displaced Shan, this study illustrates the ways in which this particular place on the margin has been transformed into a connecting space and how various transnational networks and cultural flows are “vehicles” that link the dispersed and displaced Shan across territorial boundaries. Throughout the process, the Shan State Army-South plays a fundamental role in forming a new sense of solidarity and collective and defensive identity which is articulated in a highly politicized way in opposition to the dominant Burmese military regime.

Meanwhile, in the context of Chiang Mai and its vicinities, Shan cross-border migrants negotiate their vulnerable positions in relation to the Thai state and express a collective sense of Shan-ness as a distinct cultural and ethnic entity rather than a political representation. This study especially elaborates the ways that Shan cross-border migrants construct different forms of social space by manipulating multiple networks including social, economic, religious and political dimensions. Most significantly, this study argues that the dynamic process of negotiating Shan-ness is neither an exclusive nor dichotomous choice but a flexible and tactical positioning always under transformation.

All in all, transnational spatial practices, which are imperative elements to formulate tactical identities of Shan cross-border migrants, cannot be examined only within a fixed place and locality. Rather than emplacing or implanting their homes and homelands in a new settlement, whether it is at the margin of the Thai-Burma border, in urban Chiang Mai or anywhere else in Thailand, this study highlights that Shan cross-border migrants manipulate space and place through a variety of spatial practices and merge these geographically separate places into an interconnected social world in the absence of a territorial base. It is in this territorially unbounded social world that Shan cross-border migrants can craft their identities and make themselves visible and audible.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ไทใหญ่ย้ายถิ่น: การต่อรองเชิงอัตลักษณ์ผ่านปฏิบัติการทางพื้นที่ของแรงงานข้ามพรมแดนชาวไทใหญ่ในภาคเหนือประเทศไทย	
ผู้เขียน	นางสาวซาจิโกะ ยาซุคะ	
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาอย่างยั่งยืน)	
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร. ชยันต์ วรรธนะภูติ	ประธานกรรมการ
	ดร. วสันต์ ปัญญาแก้ว	กรรมการ

บทคัดย่อ

การย้ายถิ่นและการพลัดถิ่นมีบทบาทสำคัญในการสร้างมนุษยทัศน์ใหม่ที่อยู่นอกเหนือเขตแดนรัฐในโลกปัจจุบัน ประเทศไทยก็ไม่ได้ข้อยกเว้นเนื่องจากสิ่งนี้เป็นปรากฏการณ์ระดับโลก และประเทศไทยยังเผชิญกับการย้ายถิ่นข้ามชาติของมวลชนขนาดใหญ่จากประเทศเพื่อนบ้าน เมื่อไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาทางชาติพันธุ์นี้มุ่งหมายศึกษากลุ่มแรงงานข้ามพรมแดนชาวไทใหญ่ที่มีการย้ายถิ่นอย่างต่อเนื่องกระจายอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย จุดประสงค์หลักของการศึกษานี้คือเพื่อที่จะอธิบายถึงพลวัตในการต่อรองและการนำเสนออัตลักษณ์ของแรงงานข้ามพรมแดนชาวไทใหญ่ โดยการปรับใช้ปฏิบัติการทางพื้นที่ที่หลากหลายในชีวิตประจำวัน

เนื่องจากการศึกษาแบบงานชาติพันธุ์แนวหลายสนาม งานศึกษานี้อธิบายถึงบริบททางการเมืองและสังคมในหลายพื้นที่ที่แรงงานข้ามพรมแดนชาวไทใหญ่นำมาอยู่ ทั้งที่คอยไคแลง บริเวณพรมแดนไทย-พม่าและในเมืองเชียงใหม่และในเมืองใกล้เคียง โดยศึกษาถึงกลวิธีเชิงพื้นที่ที่แรงงานข้ามพรมแดนชาวไทใหญ่นำมาใช้ในบริบททางสังคมการเมืองที่แตกต่างกัน จากพื้นที่ศึกษาที่คอยไคแลง ซึ่งเป็นเสมือนศูนย์กลางกลุ่มชาวไทใหญ่ที่เคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลพม่า และเป็นพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง รวมทั้งเป็นสถานที่พักพิงลี้ภัยของชาวไทใหญ่พลัดถิ่น การศึกษานี้แสดงถึงวิธีการที่สถานที่เฉพาะซึ่งเป็นพื้นที่ชายขอบถูกทำให้กลายเป็นพื้นที่ที่มีการเชื่อมต่อ ตลอดจนการที่เครือข่ายความสัมพันธ์ข้ามชาติหลายกลุ่มและการเคลื่อนไหวของวัฒนธรรมได้เป็น “พหุภาวะ” ที่เชื่อมกลุ่มชาวไทใหญ่ที่กระจัดกระจายและพลัดถิ่นข้ามเขตแดนรัฐ ในกระบวนการนี้ กองกำลังกึ่ง

ชาติไทใหญ่-ใต้ ได้มีบทบาทสำคัญในการสร้างสำนึกใหม่ของความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สร้าง
อัตลักษณ์ร่วมและการปกป้องตนเอง ซึ่งถูกนำมาเชื่อมโยงในเชิงการเมืองอย่างชัดเจนในการต่อต้าน
รัฐบาลทหารพม่า

ในขณะที่ บริบทในเมืองเชียงใหม่และใกล้เคียง แรงงานข้ามพรมแดนชาวไทใหญ่ได้
ต่อรองกับสภาพที่อ่อนไหวของพวกเขามาในความสัมพันธ์กับรัฐไทย และแสดงถึงความเป็นไท
ใหญ่ในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมที่แตกต่างและเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์มากกว่าที่จะนำเสนอในเชิง
การเมือง การศึกษานี้อธิบายอย่างละเอียดถึงวิธีการที่แรงงานข้ามพรมแดนชาวไทใหญ่สร้างรูปแบบ
ที่แตกต่างหลากหลายของพื้นที่ทางสังคม โดยการปรับใช้เครือข่ายที่หลากหลาย ทั้งในมิติทางสังคม
เศรษฐกิจ ศาสนาและการเมือง และที่สำคัญที่สุด การศึกษานี้มีข้อถกเถียงว่า กระบวนการอย่างเป็น
พลวัตของการต่อรองความเป็นไทใหญ่นั้น ไม่ได้เป็นทั้งทางเลือกเฉพาะเจาะจงหรือทางเลือกแบบคู่
ตรงข้าม หากแต่เป็นการสร้างตำแหน่งแห่งที่ที่ยืดหยุ่นและมีกลวิธีภายใต้การปรับเปลี่ยนไปตาม
สถานการณ์อยู่เสมอ

กล่าวโดยสรุปคือ ปฏิบัติการทางพื้นที่ที่ข้ามพรมแดนจึงเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นใน
การพัฒนากลวิธีในการสร้างอัตลักษณ์ของแรงงานข้ามพรมแดนชาวไทใหญ่ ซึ่งไม่สามารถ
ตรวจสอบได้เพียงในสถานที่และท้องถิ่นเฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเท่านั้น และแทนที่จะเป็นการสร้าง
หรือตั้งรกรากทดแทนบ้านเก่าในพื้นที่ใหม่ที่พวกเขาไปอยู่ในพื้นที่ชายขอบอย่างชายแดนไทย-พม่า
ในเมืองเชียงใหม่ หรือสถานที่อื่นๆ ในประเทศไทย การศึกษานี้เน้นย้ำให้เห็นว่าแรงงานข้าม
พรมแดนชาวไทใหญ่ได้ปรับสร้างพื้นที่และสถานที่ผ่านความหลากหลายของปฏิบัติการทางพื้นที่
และผนวกรวมสถานที่ที่แตกต่างกันในทางภูมิศาสตร์กายภาพเข้ากับสังคมโลกที่เชื่อมต่อกันบน
ฐานแนวคิดที่ว่าเส้นเขตแดนนั้นไม่ปรากฏอยู่ ซึ่งในภาวะสังคมโลกไร้พรมแดนนี้เอง แรงงานข้าม
พรมแดนชาวไทใหญ่สามารถผลิตสร้างอัตลักษณ์ของพวกเขาและทำให้พวกเขามีตัวตนเป็นที่
ประจักษ์และสำนึกในคุณค่าของตนเองได้